

Nr 94

Av herr Ohlon, om inrättande vid universitet i Lund av en personlig laboratorbefattning för docenten Lennart Stigmark.

Vad som under och efter det andra världskriget framför allt satt sin prägel på den vetenskapliga teknikens utveckling är den vidsträckta användning, som elektroniska mätmetoder och anordningar fått inom snart sagt varje naturvetenskaplig och medicinsk forskningsgren.

Elektronikens betydelse för fysiken framgår därav, att av 22 licentianter och doktorander på den fysiska institutionen i Lund 19 använda någon form av elektronisk apparatur som hjälpmedel för sina undersökningar. Det kan här vara fråga om förstärkare och mätanordningar för kärnfysiska undersökningar, radiosändare för exciterande av speciella optiska spektra, fotometrisk apparatur för mesonundersökningar, 35-miljonervolts elektronaccelerator för gammastrålningsförsök och mycket annat.

Astronomerna behöva elektroniska metoder för ljusstyrkemätningar, för tidmätning och för radioastronomiska undersökningar. Botanisterna studera växters näringsupptagning och transpiration med elektroniska hjälpmedel. Geologerna uppspara och undersöka radioaktiva material. Kemisterna påvisa märkta atomer och utföra noggranna titreringar med hjälp av elektronik. Matematikerna använda elektroniska matematikmaskiner, histologerna elektronmikroskop, neurologer och hjärtspecialister förstärka svaga nervpotentialer och använda den nyutvecklade ultraljudmetoden för hjärtundersökningar, radioterapeuterna mäta strålningsdoser och använda med elektroniska metoder åstadkommen radioaktiv strålning. Till stor del kommer det här att gälla nykonstruktions- och utvecklingsarbete.

Det föreligger sålunda vid universiteten ett utomordentligt starkt behov av elektronisk expertis av hög klass, och frånvaron härav innebär en svår belastning när det gäller att höja forskningens och undervisningens effektivitet. Lunds universitet har därför gjort upprepade framställningar om inrättandet av en laboratorbefattning i elektronik. Redan 1947, då framställning gjordes om en befattning med likartade uppgifter, uttalade ecklesiastikministern i proposition 272/47: »Jag förutsätter att vederbörande universitetsmyndigheter ägna denna fråga uppmärksamhet och framdeles framlägga det förslag i ärendet, som må påkallas av omständigheterna.» Uppskottet motiverades vid detta tillfälle med att institutionens byggnadsfråga inte var löst. Nybyggnaden togs sedermera i bruk ht 1950. Trots detta ha framställningar 1952 och 1953 inte lett till något resultat. Även år 1954 har uni-

versitet yrkat på denna befattning och yrkandet har nu som tidigare understöts av universitetskanslern.

Då departementschefen inte heller denna gång sett sig i stånd att uppta laboratorbefattningen i elektronik i årets proposition, måste man söka finna en annan lösning av denna för Lunds universitet ytterst betydelsefulla fråga.

Docenten Lennart Stigmark, som 1952 disputerade på en avhandling behandlande ett elektroniskt ämne, arbetade t. o .m. vårterminen vid fysiska institutionen. Stigmark har en utomordentligt gedigen och omfattande sakkunskap i elektroniska frågor och hjälpte inte blott institutionens egna forskare och studerande med råd, anvisningar och skickliga nykonstruktioner utan bistod också ett stort antal forskare från andra institutioner inom de filosofiska och medicinska fakulteterna. Han gav dessutom kurser i elektronik.

Stigmark, som är född 1913 och har familj, såg sig med hänsyn härtill nödsakad att söka ordinarie befattning och tillträdde den 1 juli 1952 en lektorstjänst i fysik vid Malmö högre tekniska läroverk. I den mån det har varit honom möjligt har Stigmark även efter det han tillträtt sitt lektorat ställt sig till förfogande som rådgivare i elektronikfrågor. Dessutom gav docent Stigmark vt 1953 en kurs i elektronik med över 80 deltagare för dem som i sitt forskningsarbete behövde använda elektroniska metoder. Den övervägande delen av deltagarna hade avlagt högre akademisk examen och många voro akademiska lärare. Hans arbetsbörda, som lektor i ett skrivningsämne, är emellertid så betungande att denna hans frivilliga verksamhet inte på långt när kan motsvara det föreliggande behovet. Detta är så mycket allvarligare som många licentiander och doktorander för sitt arbete äro beroende av sådan elektronisk apparatur, som måste speciellt konstrueras eller anpassas efter deras arbetsuppgift. Det innebär en avsevärd fördröjning av deras utbildning att behöva lägga ned tid och arbete på att i detalj sätta sig in i saker, som i allmänhet ligga helt vid sidan av deras egentliga uppgift. Denna fördröjning kan i många fall medföra en förlängning av utbildningstiden med ett halvår.

Under nuvarande omständigheter skulle denna betydelsefulla fråga kunna lösas på ett för universitetet tillfredsställande sätt genom att en personlig laboratorbefattning i elektronik inrättas för Stigmark. En sådan befattning skulle inte medföra nya behov av assistenter eller teknisk personal.

Med anledning av vad ovan anförts hemställas,

att från och med budgetåret 1955/56 vid Lunds universitet inrättas en personlig laboratorbefattning i elektronik för docenten Lennart Stigmark samt att från budgetåret 1955/56 medel beviljas för nämnda ändamål.

Stockholm den 25 januari 1955

Sven Em. Ohlson